

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра іноземних мов і перекладу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія та практики перекладу

Освітня програма « Міжнародні економічні відносини»

Спеціальність 292 « Міжнародні економічні відносини»

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на
засіданні кафедри іноземних
мов і перекладу
Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Теорія та практика перекладу
Освітня програма	Міжнародні економічні відносини
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	292 «Міжнародні економічні відносини»
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	обов'язкова дисципліна
Курс / семестр	4 курс/ 7 і 8 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції 30 год. Практичні заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Англійська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Основною **метою** дисципліни «Теорія і практика перекладу» є практичне опанування іноземною мовою (англійською) на фаховому рівні відповідно до спеціальності з метою роботи в мовній парі «англійська-українська» для виконання усних та письмових перекладацьких завдань.

Завдання з теорії і практики перекладу передбачають формування такого комплексу навичок усної та писемної комунікації:

- розвиток навичок читання, аудіювання, мовлення та письма англійською мовою (культурологічно-країнознавча, суспільно-політична, професійно-орієнтована тематики);
- володіння теоретичною основою курсу, вміння бачити, аналізувати та підбирати вдалі рішення для перекладознавчих проблем на лексичному, граматичному, стилістичному рівнях, а також в межах фахової та позафахової тематики;
- здатність професійно виконувати письмові та усні (послідовні та синхронні) переклади у межах мовної пари
- удосконалення усних та письмових навичок спілкування іноземною та державною мовою для виконання поставлених завдань із редагування тексту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- лексичний мінімум, знання якого дає студентам можливість вільно вести бесіду галузевого спрямування (професійно-орієнтованого) та одержувати інформацію з іноземних письмових та усних джерел;
- низку аббревіатур, фахових термінів;
- основи мовленнєвого етикету спілкування;
- основи ділового листування;
- основи мовно-комунікативного рівня проведення презентацій;
- основи лінгвістичних методів аналітичного опрацювання іншомовних джерел;

вміти:

- сприймати мовлення на фахову тематику іншої/інших осіб;
- розуміти тексти на суспільно-політичну та професійно-орієнтовану тематики;
- вести діалогічне та монологічне мовлення на професійно-орієнтовану тематику;
- грамотно письмово викладати свої думки; - анутовати та реферувати іншомовні джерела
- письмово та усно перекладати тексти різного характеру;

Компетентності

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.
 ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
 ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
 ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

ФК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

ФК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

ФК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами)

А також наступні фахові компетентності:

- здатність адекватно використовувати досвід у вивченні та використанні рідної мови для фасилітації міжнародного та міжкультурного діалогу як у письмовій, так і в усній формах;
- здатність використовувати іноземну мову в професійній діяльності під час ведення переговорів чи ділового листування;
- здатність на основі знань іноземної мови збирати, аналізувати і систематизувати необхідний для професійної діяльності матеріал;
- здатність створювати іноземною мовою усні і письмові тексти різних жанрів та стилів, а також адекватно перекладати їх;
- здатність вільно володіти експресивними, логічними засобами мови та спрямовувати їх на досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання

ПР12. Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проектів.

ПР13. Вести фахову дискусію із фахових проблем, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору

ПР14 Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносинб суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

ПР17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення ресурсів.

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Introduction to the Theory and Translation Studies Змістовий модуль 1. 1) General notions of translation What is translation? Main Tasks of the Course 2) Adequacy of Translation. General Notions and Criteria Змістовий модуль 2. Translation techniques and procedures 1. Types of Translation and Translation Techniques 2. General Translation Procedures and Strategies (Western Approach) 3. Methods of Translation	Засвоїти термінологію курсу, основні техніки та підходи до роботи з текстом . Засвоїти класифікації перекладів, особливості та доцільність їх використання Тренувати та практично імплементувати теоретичні знання у роботі з письмовими текстами у мовній парі «англійська-українська» Тренувати та практично імплементувати теоретичні знання в усних перекладах у мовній парі «англійська-українська» Застосовувати та покращувати навички note-taking Вміти аналізувати та оцінювати адекватність, точність та якість перекладів, а також його відповідність поставленим завданням	Усний послідовного та синхронного перекладу. Перевірка письмово виконаного перекладу. Тести. Контрольні запитання Завдання для індивідуальної роботи Завдання для самостійної роботи
2.	Lexical Level of Translation. Тема1. "False Friends" of the Interpreter. Internationalisms Тема 2. Translation of the Equivalent-lacking Lexical Units (Realias) Тема 3. Translation of the	Засвоїти основну термінологію, основні техніки та підходи до роботи з проблемними питаннями на лексичному рівні . Тренувати та практично	Усний послідовного та синхронного перекладу. Перевірка письмово виконаного перекладу. Тести.

	Equivalent-lacking Lexical Units (Neologisms) Тема 4. Translation of the Equivalent-lacking Lexical Units (Euphemisms) Тема 5. Translation of the Equivalent-lacking Lexical Units (Proper Names and Geographical Names)	імплементувати теоретичні знання у роботі з письмовими текстами у мовній парі «англійська-українська» Тренувати та практично імплементувати теоретичні знання в усних перекладах у мовній парі «англійська-українська» Застосовувати та покращувати навички note-taking Вміти аналізувати та оцінювати адекватність, точність та якість перекладів, а також його відповідність поставленим завданням	Контрольні запитання Завдання для індивідуальної роботи Завдання для самостійної роботи
3.	Grammatical level of translation Тема 1. General Comparison of English and Ukrainian. Тема 2. Grammatical Transformations, their Types and Usage. Тема 3. Peculiarities of the Article Translation Тема 4. Asyndetic Noun Clusters.	Засвоїти основну термінологію, основні техніки та підходи до роботи з проблемними питаннями на граматичному рівні . Тренувати та практично імплементувати теоретичні знання у роботі з письмовими текстами у мовній парі «англійська-українська» Тренувати та практично імплементувати теоретичні знання в усних перекладах у мовній парі «англійська-українська»	Усний послідовного та синхронного перекладу. Перевірка письмово виконаного перекладу. Тести. Контрольні запитання Завдання для індивідуальної роботи Завдання для самостійної роботи

		Застосовувати та покращувати навички note-taking Вміти аналізувати та оцінювати адекватність, точність та якість перекладів, а також його відповідність поставленим завданням	
4.	Stylistical Level of Translation Тема 1. Technical Translation and Grammatical Transformations Тема 2. Literary Translation and Grammatical Transformations Тема 3. Scientific Translation and Grammatical Transformations Тема 4. Translation of the Equivalent-lacking Lexical Units (Euphemisms) Тема 5. Translation of the Equivalent-lacking Lexical Units (Proper Names and Geographical Names)	Засвоїти основну термінологію, основні техніки та підходи до роботи з проблемними питаннями на стилістичному рівні . Тренувати та практично імплементувати теоретичні знання у роботі з письмовими текстами у мовній парі «англійська-українська» Тренувати та практично імплементувати теоретичні знання в усних перекладах у мовній парі «англійська-українська» Застосовувати та покращувати навички note-taking	Усний послідовного та синхронного перекладу. Перевірка письмово виконаного перекладу. Тести. Контрольні запитання Завдання для індивідуальної роботи Завдання для самостійної роботи
5.	Introduction into Interpretation Змістовий модуль 1. General notions of interpretation Тема 1. What is interpretation? Тема 2. General Notions and Criteria. Challenges	Засвоїти основну термінологію, основні техніки та підходи до роботи з послідовним та синхронним перекладом . Тренувати та практично імплементувати теоретичні знання в	Усний послідовного та синхронного перекладу. Перевірка письмово виконаного перекладу. Тести. Контрольні

	Interpreters May Face. Тема 3.Principles of Note-Taking Змістовий модуль 2. Translation techniques and procedures Тема 1. Principles of Consecutive and Simultaneous Translation Тема 2. General Translation Procedures and Strategies (Western Approach). Visualisation, Association, and Anticipation. Тема 3. Compression and Decompression of the Text	усних перекладах у мовній парі «англійська-українська» Застосовувати та покращувати навички note-taking Вміти аналізувати та оцінювати адекватність, точність та якість перекладів, а також його відповідність поставленим завданням	запитання Завдання для індивідуальної роботи Завдання для самостійної роботи
6.	Introduction into Editing Тема 1. CAT-technologies. Principles of machine-translation analysis Тема 2. Common mistakes of the translators. Тема 3. Principles of editing and making texts viable	Засвоїти основну термінологію, основні техніки та підходи в редагуванні тексту до роботи з. Тренувати та практично імплементувати теоретичні знання у роботі з письмовими текстами у мовній парі «англійська-українська» Вміти аналізувати та оцінювати адекватність, точність та якість перекладів, а також його відповідність поставленим завданням	Усний послідовного та синхронного перекладу. Перевірка письмово виконаного перекладу. Тести. Контрольні запитання Завдання для індивідуальної роботи Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	20
Бали за теми, винесені на лекційні заняття	10

Самостійна робота	20
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за контрольну роботу	Оцінка за самостійну роботу	Екзамен	Разом
30	10	20	50	100
• Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою				

Поточний контроль з дисципліни «Теорія та практика перекладу» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання підсумкової контрольної роботи по теорії, в тому числі на основі самостійно опрацьованої додаткової літератури, а також виконання індивідуальної роботи (у формі письмового перекладу).

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей на теоретичні запитання, письмових перекладів у робочій парі «англійська-українська», усних послідовних та синхронних перекладів як підготованого так і не підготованого мовлення, усних перекладів письмового матеріалу, а також оцінки відредагованого тексту. Окремо оцінюються навички нотування. За переклади та роботу під час практичних занять студент може отримати максимально 50 балів. Протягом заняття робота студента оцінюється у 5-бальній шкалі, а потім середній бал множиться на коефіцієнт 10.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом виконання студентами підсумкової письмової роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання теоретичних тем, засвоєння термінології та вміння проаналізувати подані практичні приклади студент може отримати максимально 30 балів.

Студентам також пропонується самостійне опрацювання наукових джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Окремим індивідуальним завданням є письмовий переклад тексту, що не розглядався під час навчального періоду. Самостійна та індивідуальна робота максимально оцінюються у 20 балів.

Семестровий контроль у формі екзамену передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань, підсумкову письмову роботу та індивідуальну роботу студента.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
Література: Основна 1. Корунець І.В. Теорія та практика перекладу (аспектний переклад): [підручник] / І.В.Корунець. – Вінниця: Нова Книга, 2000. 2. Карабан В.І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. – Вінниця: Нова книга, 2003. 3. Коптілов В.В. Теорія та практика перекладу: [підручник] / В.В.Коптілов. – К.: Юніверс, 2003. 4. Калашник Н.Г. Теорія та практика перекладу. Вступ до спеціальності [Текст]: навч. посібник. – Запоріжжя: Мотор-Січ, 2004. – 314 с. Додаткова 1. Дахно І. І. Переклад/ Перевод/Translation [Текст]: збірник текстів для перекладу і самоперевірки. – К.: ЦУЛ, 2014. – 348 с. 2. Основи перекладознавства [Текст]: навчальний посібник/ за ред. А.Є. Нямцу. – Рек. МОН. – Чернівці: Рута, 2008. – 312 с. 3. Сидорук Галина Іванівна Основи перекладознавства: Методична розробка (англійською мовою) [Текст]. – К.: Кондор, 2010. – 284 с. 4. Терехова С.І. Основи перекладознавства [Текст]: навч. посібн. для студентів ВНЗ зі спеціальності "Переклад". – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. – 248 с. 5. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: [навч. посібник] / Л.Г. Верба. – Вінниця: «Нова Книга», 2003. 6. Радчук В.Д. Протей чи Янус? [текст]: про різновиди перекладу / В.Д. Радчук // Всесвіт, 2004. — №7-8. – 168-177с. 7. Чередчинко О.І. Про мову і переклад: [підручник] / О.І. Чередчинко. – К.: Либідь, 2007.	

8. Crystal D. Language and the Internet / D. Crystal – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 2001.
9. Сопилук Н.М. Переклад як особливий вид міжмовної та міжкультурної комунікації: [Філологічні трактати] / Н.М.Сопилук. – Том 2, №3. – Чернівці, 2010.
10. Robinson Douglas, Becoming a Translator: An Introduction to the Theory and Practice of Translation, Routledge, 2004 - 320p.
11. Susan Bassnett, Harish Trivedi, Post-colonial Translation: Theory and Practice, Psychology Press, 1999. - 201p.

Методичне забезпечення

- 1) Кобута С.С. «On Editing: How to Make Translation Better». Навчально-методичний посібник для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Івано-Франківськ, 2021 – 60 с.
- 2) Кобута С.С. «Практикум перекладу» Навчально-методичний посібник для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання спеціальностей «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та «Міжнародні економічні відносини». Івано-Франківськ, 2019. – 50с.
- 3) Кобута С.С. «Практикум перекладу» Навчально-методичний посібник для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання спеціальностей «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та «Міжнародні економічні відносини». Івано-Франківськ, 2019. – 50с.
- 4) Ткачівська М.Р., Ткачівський В.В., Ницполь В.І., Кобута С.С. «Перекладацька практика. Особливості перекладу документів». Навчально-методичний посібник для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Івано-Франківськ, 2021. – 56с.
- 5) Михайлюк О.Ю., Ткачівська М.Р. Теорія і практика перекладу: навч. посібник. – Івано-Франківськ, 2013

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pro>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра іноземних мов і перекладу м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 1, каб. 207. Тел.: +80342 75-20-27 Email: kimip@pnu.edu.ua Ст. лаборант кафедри: Чорна Яна https://kimip.pnu.edu.ua
---------	---

Викладач	Нич Оксана Богданівна Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов і перекладу
Контактна інформація викладача	+38 (066)4439750 oksana.nych@cnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до <u>Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від

	<u>26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</u> відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).

Викладачі
Нич О.Б.